

Dr. Čermelj Lavo
Dvorakova 6/II
LJUBLJANA
S komada
LJUBLJANA, krajnje
Erjavčeva 4a.

STRA

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

VRIJEME JE

da se prenemo iz učmalosti u koju smo zapali. Emigracija je pred nekoliko godina bila vitalnija. Barem što se tiče propagandno-političkih akcija. To se najbolje vidjelo iz naše štampe i iz rada naših organizacija.

Mnogo ima uzroka toj letargiji, a jedan od glavnih, iako ne najglavniji, je pogoršavanje materijalnog položaja našeg članstva. Radi toga su društva prisiljena da najveći dio energije pojedinih aktivnih članova usmjeri u rad na socijalnom polju. Posljedica toga je sve veće zanimanje za socijalna pitanja. To je urođilo već dobrim plodovima. Razne ankete (Tabor, Nauos) i pravilnici o medjusobnoj pomoći (Istra Zagreb) to najbolje dokazuju. Zbrinjavanje emigranata je tako stupilo u prvi red.

To je vrlo dobro i neophodno potrebno. Jer kada članovi osjeti da organizovana emigracija posvećuje pažnju onim najsiromašnjima, tada će i članovi jače prionuti uz organizacije. A i socijalni i patriotski osjećaji nam nalažu da se brinem, kolikogod više možemo, za onu našu braću u emigraciji, koji ne mogu da si sami pomognu onako i onoliko koliko bi to trebalo.

Ali to ne smije biti naš najglavniji cilj. Jer cilj naše emigracije je prvenstveno propagandno-politički. Uz rad na socijalnom polju ne smijemo izgubiti iz vida to najglavnije.

Pratiti dogadjaje u Julijskoj Krajini, obavještavati o njima emigraciju i javnost ovde i vani; propagirati interes našega naroda dolje i upoznati javnost s našim pitanjem, to je najglavnija naša zadaća. Povezati emigraciju u jaku celinu s istim zadnjicim težnjama i ciljem, spada također u taj naš glavni cilj.

Dok je socijalna akcija prepustena prvenstveno društvima, jer su u svakom kraju prilike drukčije, doglede je za političko-propagandni rad pozvan prvenstveno naš Savez. Savez to i vrši, a najefikasnije se taj rad provodi preko štampe.

Svi smo vidjeli uspjeh engleske knjige dra Čermelja. Nema valjda države u Evropi u kojoj se nije pisalo o toj knjizi, a s time u vezi i o našem narodu u Julijskoj Krajini i o nama u emigraciji. Osim toga vidimo skoro iz svakog broja našeg lista, da strana i domaća štampa registriraju prema našim vijestima i člancima sve važnije dogadjaje u Julijskoj Krajini. Od kolike je to važnosti, ne treba da posebno naglašujemo.

Važnost štampe su još bolje nego mi učili Južnotirolci u emigraciji. Iako ih imamo, njihov list »Südtiroler Heimat« se štampa u 34.000 primjeraka. U Njemačkoj i u Austriji nema društva, čitaonica, kavane bez južnotirolskog glasila.

Svi Nijemci tako prate dogadjaje u Južnom Tirolu i svi se oni zanimaju za sudbinu svojih sunarodnjaka u Italiji. Južnotirolski emigranti nisu osamlijeni. Može se reći da u njihovo borbi učestvuje svaki Nijemac koji se bavi javnim radom, jer Nijemac znade prilike Nijemaca u svaki Nijemac u Julijskoj Krajini, pozna kraj i ljudi i upućen je u stremljenja južnotirolskih Nijemaca kod kuće i onih u emigraciji.

Da li je to i kod nas slučaj? Nažalost nije. Jer naša emigracija ostavlja da vezira jedino njezino glasilo i jedini list koji sistematski informira emigraciju i ostalu javnost o svim dogadjajima koji su u vezi s nama.

Da je emigracija danas čvrsto organizirana i prožeta svješću o svojim dužnostima i pravima, zasluga je u prvom redu našeg lista. Da emigracija nije imala svoga lista, danas bi prilike bile gore nego prije mjeri izvještavati o svemu što je potrebno, neka prosudi svaki emigrant, čitatelj lista.

Da se to stanje popravi, Savezno vodstvo je povelo akciju za povećanje lista.

Borba za 6 strana

U vezi okružnice Saveznog vodstva broj 1160, započinjemo borbu za šest strana našega glasila

List nam je danas najpotrebnije i najefikasnije oružje. List na 4 strane nam nije dovoljan. List na 4 stranice ne služi na čast našoj emigraciji od 70.000 duša. U listu na 4 stranice se ne može dovoljno propagirati naša ideja i ne može se dovoljno informirati čitatelje. Jer samo dvije stranice otpadaju na hrvatski tekst, a samo dvije na slovenski. Kada bi list bio veći, moglo bi se zadovoljiti sve čitatelje, i one koji čitaju samo slovenski, kao i one koji čitaju samo hrvatski.

Da postignemo povećanje lista odlučili smo slijedeće:

1. LISTU SE SMANJUJE GODISNJA PRETPLATA NA 48 DINARA OD 1 JULIA O. G. TAKO DA SE MOŽE PLAĆATI I MJESECNA PRETPLATA PO 4 DINARA.

2. POJEDINI BROJ LISTA STAJAT ĆE U PRODAJI OD 1 JULIA 1 DINAR, NAMJESTO DOSADANJIH 1.50 DINARA.

3. U središnima emigrantskim društava osnivaju se povjereništva za list. Društva ili za to odredjeni povjerenici sakupljati će tjedno ili mjesечно pretplatu za list, sakupljati i inkasirati oglase itd.

4. U većim emigrantskim naseljima ili poduzećima gdje radi više emigranata, postavljamo rejonске povjerenike, koji će svakog tjedna davati list pretplatnicima i ubirati 1 dinar od komada.

5. STARIM DUŽNICIMA, koji su dužni pretplatu za 1936 godinu i ranije, dajemo mogućnost da ostanu i nadalje pretplatnici i da reguliraju svoj dug na ovaj način:

Pretplatnik koji je dužan za 1936 godinu cijeli ili jedan dio, ukoliko ne može da plati zaostalu pretplatu najedamput, plaćat će od 1. jula 4 dinara mjesечно za tekuću pretplatu, a najmanje dva dinara mjesечно u ime otplate za stari dug: usve 6 din mjesечно.

Tko hoće da to uređi tromjesečno, plaćat će razmjerno, t. j. 12 din.

za tekuću tromjesečnu pretplatu, a 6 din. u ime otplate za stari dug.

Broj takovih starih dužnika iznosi 1.100 (jedna hiljadu i sto). Svim tim stariim dužnicima dajemo ovime mogućnost, da i nadalje ostanu pretplatnici i da uz minimalan izdatak od dva dinara mjesечно urede svoje stare obaveze.

Oni stari dužnici koji ni na taj način neće da urede svoje obaveze, bit će brisani, a zaostala dužna pretplata bit će utjerana drugim sredstvima.

6. SVAKI NOVI PRETPLATNIK, koji pošalje pretplatu direktno listu na ček broj 36789 najmanje 24 din., t. j. za pola godine, dobiva »Jadranski koledar« za 1937 godinu besplatno.

7. Tražite u svim kavanama, gospodinama itd. naš list, a naročito u onima gdje se sakupljaju emigranti u većem broju. Tako će list doći u ruke i drugim gostima neemigrantima, koji će se upoznati sa našim pitanjem i sa stanjem našega naroda u Julijskoj Krajini.

List moramo povećati na 6 stranica čim prije, a kasnije i na 8 stranica. List je naš, zastupa i propagira naše ideje i informira o stanju našega naroda u Julijskoj Krajini i o nama u emigraciji, pa treba da ga čim više proširimo i da ga povećamo.

U toj kampanji za 6 stranica neka sudjeluje svaki emigrant.

KADA BI SAMO SVAKI DRUGI PRETPLATNIK NAŠAO JOS JEDNOGA PRETPLATNIKA LIST BI MOGAO REDOVNO DA IZLAZI NA 6 STRANICA.

Dajmo se zajednički na posao, jer jedino organizovanim i zajedničkim radom ćemo nešto postići za naš narod u Julijskoj Krajini i za nas u emigraciji.

Pretsjednik konzorcija lista »Istra« i potpremstednik Saveza: JURAJ MIRKOVIĆ, s. r.

Tajnik Saveza i tajnik konzorcija lista: ANTE IVEŠA, s. r.

Pročelnik publicističkog odsjeka Saveza:

DR. L. ČERMELJ, s. r.

Posebno stroga kontrola za letošnji prvi maj

Trst, junija 1937 — Agis. — Letošnji prvi maj so oblasti prepovedale obajati na kokšenkoli način. Zato so posebni fašistični odelki kot tudi karabinjerji in drugi organi javne varnosti kar najstrože pazili na to, da so vsa podjetja in vsi obrati delali bili pri delu vsi delavci itd. Posebno strogo nadzorstvo so vršili po deželi, med malimi obrtniki in kmeti, malimi zidarskim mojstrijem in sploh povsod, kjer je bilo na prostem kakšno delo u teknu.

V tržaških ladjedelnicah je bilo nadzorstvo pomnoženo, ponori pa so bile zastražene s 50 možmi. Toda kljub straži je zjutraj vihrala na najvišem žerjavu antifašistična zastava. Zastraženo pa je bilo tako dobro, da se je zjutraj izrazil poveljnik straže, da dotični, ki je uspel razobesiti zastavo pri tolikih možih ne zasluzi kazni, pač pa pošteno nagrađo!

Posebno dobro zastražena pa je bila meja, vsi organi civilni in uniformirani so bili alarmirani in vse je moralno biti zaposleno. Vendar ni bilo nikakih posebnih posledic, razen 9 arretacij v Divači in okolici, od katerih pa sta dva že na svobodi.

To je, u prvim godinama osnivanja Saveza emigracija vrlo dobro osjećala i značala. I zato je emigracija uzdržavala list na šest i osam stranica. Tada je list dostojno reprezentirao emigraciju od 70.000 duša i cijeli naš narod dolje. Jer na velikom listu se može mnogo toga da kaže.

Kasnije — pred 2—3 godine — počeo je broj pretplatnika padati. A kada pada broj pretplatnika, pada i list. Radi toga je list bio prisiljen da skrči ogres i da izlazi na 4 stranice redovno, a jedino s oglasom je mogao izlaziti na šest stranica.

Da li nas jedan tako mali list može dobro zastupati i da li može u dovoljnoj mjeri izvještavati o svemu što je potrebno, neka prosudi svaki emigrant, čitatelj lista.

Da se to stanje popravi, Savezno vodstvo je povelo akciju za povećanje lista.

(t. p.)

Citajte proglaš
»Borba za 6 strana!«

SMRTNE KAZNE ZA ŠIRENJE LETAKA PROTIV SLANJA »DOBROVOLJACA« U SPANIJU

Pariz, junia. »Giustizia e Libertà« donosi vijest iz Genove, da su po zanimanju tipografi, studenti Roboti, žena trgovca Palmieri i još nekoliko radnika bili uapšeni zbog toga, što su dijelili letke, u kojima se pozivaju Talijani, da se ne odazovu pozivu da podiju kao dobrovoljci u Španjolsku. Oni su sada izvedeni pred sud, pa su trgovac Palmieri i tri brata Sciarra osudjeni na smrt i odmah streljani. Roboti je osuđen na dvije godine, a supruga Palmiera na pet godina robije.

HRVATSKE I SLOVENSKE PJESEME NA EUHARISTIČNOM KONGRESU U LOVRANU

Rijeka, junija 1937. — (Agis). — Kao što smo već bili javili, prve nedjelje juna održan je diocezanski euharistički kongres u Lovranu. Na kongresu su došli ljudi i iz drugih istarskih krajeva koji ne spadaju u rječku biskupiju, a iz rječke biskupije su bila zaustvana valjda sva sela, i hrvatska i slovenska, jer u rječkoj biskupiji, osim u Rijeci, nema Talijana, osim doseljenih u posljednje vrijeme.

Tom prilikom se održala velika procesija u kojoj se čulo i pjevanje hrvatskih i slovenskih crkvenih pjesama.

Cini se da će se dozvoliti i van euharističkih kongresa pjevanje hrvatskih i slovenskih crkvenih pjesama u procesijama, kao što je to bilo nekad.

Še o gostovanju ljubljanske opere v Trstu

Trst, junija 1937. — (Agis). O uspehu, ki ga je doživelja ljubljanska opera v Trstu je vse časopisje, kot jugoslovensko tako italijansko že obširno poročalo. Naj k temu uspehu in splošnemu priznanju kritikov še pripomimo, da je tržaško gledališče »Politeama Rossetti« ob priliki gostovanja ljubljanske opere napolnilo večinoma slovensko ljudstvo z mestom ter bližnje in daljnje okolice, ki je ta dva dnia navalilo v Trst. Tvorilo je veliko večino publike, in sicer najmanj 4 petine, med tem ko je peto petino občinstva tvorilo tržaško prebivalstvo — neslovensko, med njimi tudi oblastna, kritiki in pa razni zastopniki. Med priseljenji so se slišale pripombe kot: »Karsmo naredili v petnaestih letih, to so nam v enem samem večeru spet razbili!« in razne druge.

HUD UDAREC

ZA TOLMINSKO MLEKARSTVO

Gorica, junija 1937. (Agis). V začetku tega meseca je iz neznanih vzrokov nastal požar na Kuku v tolminskih hribih. Žrtev ognja je postala velika zadržana mlekmara in sirarna s številnimi stajami za živino v neposredni bližini mlekarne. Ogenj je uničil vse poslopja do tal in znaša škoda okrog 15.000 lir. Zadrževali so s tem požarom zelo prijedeti in to tem bolj, ker se je sezona paše komaj pričela.

POJAČANJE PRODUKCIJE U ISTARSKIM RUDOKOPIMA

Trst, jula 1937. — U akciji za prodvodjenje ekonomske autarhije poduzete su mjere, da se poveća proizvodnja sirovina, pa se u vezi s time doznaće da su istarski uglenici u dolini rijeke Rašečica je produkcija ugljena iznosila u prvih pet mjeseci 1935 godine 137.000 tona, sada povisili proizvodnju tako da u prvih pet mjeseci ove godine iznosit 350.000 tona.

NARODNE NOŠNJE NESTAJE

Mune, jula 1937. Svakomu narodu je milo i lijepo ono što si je zadržao i što drži od starine pa tako i nama, jer u cijeloj Čičariji mi smo Munci zadržali i očuvali svoju narodnu nošnju, ali i to se počelo u posljednje vrijeme da gubi pod uticajem grada i propagandom. Više se ne vidi da bi naše djevojke nosile našu nošnju, jedino je obuku na kakav veliki crkveni blagdan ili za kakovu fašističku paradi. Cini nam se da se vaša starinska nošnja, koja je ščarana narodnim bojama, ne mili ovdašnjim vlastodršcima i zato našto je izgubila vezu sa svojom dolje.

Bit će to žalosno za nas i za naše do-

gle, a veselje — znamo kome.

RASIZAM I ANTISEMITIZAM U ITALIJI

Da je antisemitizam u Italiji počeo da se javlja, to je poznato već par godina, ali se u tome opaža još nešto: židovske agencije nastoje prikazati kako tog antisemitizma nema. — Tako agencija Jevkorjavlja:

U posljednje vrijeme, kako je to štampa zabilježila, čine se u Italiji sa izvjesnih strana pokušaji, da se u narodu izazove protizidovsko raspoloženje. Po načinu kako se to vrši ne postoji nimalo sumnje o tome, odakle sve to potiče. Vlada, međutim, kategorički odbija svaku vezu sa tim pokušajima, osudjujući ih, šta više, nadoljucnije, o čemu je posljednjih dana dala nekoliko izjava, Sada javljaju iz New-Yorka, da je talijanski ministar Suvich uputio predsjedništvu Američko-židovskog konгрesa izjavu ove sadržine:

»Talijanska vlada ne pomišlja da u svojoj politici prema Židovima promjeni svoj dosadašnji stav. Napadaji protiv Židova, vršeni u posljednje vrijeme u nekim talijanskim listovima, nisu ni od kakvog značaja za držanje vlade. I pored svog neznanog broja, talijanski Židovi zauzimaju istaknute položaje u životu zemlje, a to će stanje i dalje ostati netaknuto.«

Medutim je pred malo vremena izšla u Milanu knjiga C. Cognia »Rasizam«. Tu knjigu je, medutim, Vatikan stavio na indeks, isto kao i glavno djelo Hitlerovog ideologa Rosenberga. Već samo to što je ta knjiga mogla da se pojavi u Italiji, baca svjetlo na neku antisensku raspoloženja, koja se javljaju među fašistima pod utjecajem hitlerista.

Ta nova knjiga ne sadrži samo izvještaj o rasističkoj doktrini, koja vlada u Njemačkoj, nego sadrži i neke vrste presudjivanja hitlerovskih rasističkih principa na talijansko fašističko tlo. Autoru knjige »Rasizam« nije doktrina vezana uz politiku samo jednoga naroda, već ima univerzalni doseg. Po njegovom mišljenju su protnosti Latina i Njemačka sekundarne su. U predgovoru knjige piše autor: »Postoji fundamentalno jedinstvo dviju velikih dolihokafalnih rasa, rimske i germanске, koje su, zajedno s Grčkom i Rimom, s materijalom i duhovnom dominacijom germanских i romanskih naroda u sredovječnom i modernom svijetu, unijele u svijet više svijetla nego sve druge rase. Talijani moraju znati, da će im dobro shvaćeni rasizam donijeti mnogo dobra i dati im svijest o najvišim vrednotama njihove rase.«

Autor brani stanovište, da su Grčka, rimska i germanска civilizacija nordijske civilizacije koje on identificira s arijskom civilizacijom. Pisac brani tezu, da su Atene i Rim u svome klasičnom razdoblju najviši izraz arijske krvi u idealnom smislu, u pogledu snage superiornog duha. Po njegovom mišljenju treba fašističko grupiranje smatrati jednim od velikih valova arijskih vrednota u svijetu. Pod tim imenom on sjedinjuje liktorski snop i kukasti križ. »Svijetlo antike nordijske (arijske) krvi počinje opet obasjavati svijet. Fašizam i nacional-socijalizam već predstavljaju to svijetlo« — izjavljuje autor.

Knjiga G. Cognia predstavlja prema tome prvi pokušaj cijepanja hitlerovskih rasističkih doktrina na fašizam. Taj je pokušaj to značajniji, što je fašistički režim do sada branio fundamentalnu originalnost Mussolinijeve doktrine, te se protiv svakom pokušaju supremacije hitlerovske doktrine. Nije u ostalom nepoznato, da velika većina rasističkih pisaca pokazuje prema Rimu i njegovoj civilizaciji krajnji prezir.

A to da je Suvich demantirao pred Židovima u Americi te antisemitske tendencije u Italiji, ne mijenja baš mnogo na stvari, jer je jasno zašto je to morao učiniti. Kapital je u rukama Židova, a Italiji i te kako treba, naročito danas, naklonost onih koji drže kapitale u svojim rukama.

*

Rim (Jevkor). Povodom protizidovske kampanje u jednom dijelu talijanske štampe, koja je naročito bila uperena protiv cionista zbog njihove saradnje sa Engleskom, bilo je došlo do razmisljanja između samih Židova, cionista i neclonista. Jedna od posljedica bila je i ta, da je predsjedništvo Saveza jevrejskih općina podnijelo ostavku. Medutim, da bi i na ovaj način dokazala da ne odobrava tu kampanju, vlada nije primila znanju tu demisiju i umolila predsjedništvo Saveza da do isteka mandata upravlja poslovima Saveza.

SESTNAJST ARETACIJ RADI NASILSTVA

Št. Peter na Krasu, junija 1937. (Agis). — V Šembijah so aretrirali 16 mladičev domaćinov, ki so bili ovajeni karabinjerjem radi nasilstva nad nekim dekletom. Vseh šestnajst aretanov so odvedli v reške zapore, kjer čakajo na zasloženo kazeno. — To je prav za prav redek dogodek med našim ljudstvom.

NOVI ŽUPNIK U MUNAMA

Mune, jula 1937. U nekoliko navrata bili smo javili od kako je velike potrebe bilo da dobijemo nakon toliko vremena u našoj župi svećenika, bez kojega smo žili preko godinu dana. Kako smo bili javili, k nama je dolazio župnik iz Vodica, i to svakih petnaest dana jedanput, a sada smo dobili novog svećenika našeg roda.

Istarski katastar izjednačen sa talijanskim

Time je u Istri snižena zemljariна na trećinu dosadašnje

Pula, jula 1937. Na sjednici Ministarskog savjeta u Rimu 23. juna zaključeno je da se katastar u Istri preuredi po kriteriju i postupku novog talijanskog katastra.

Time je, stvarno, Istra u tom pogledu izjednačena s talijanskim pokrajinama. Istra je do sada plaćala porez na osnovu starog austrijskog katastra, što je iznosilo relativno tri puta više nego u Italiji. To je bio izjavio istarski prefekt Cimoroni, na sjednici predsjedničkog odbora savjeta za korporativnu ekonomiju u Puli 21. oktobra 1936. Na toj sjednici je bilo zaključeno uz ostalo, da se od vlasti traži revizija katastralnog poreza koji je u našoj pokrajini tri puta veći nego u ostalim pokrajinama, koje su slične našoj po neplodnosti zemljišta i nepokretnim seljačkim imovinama prodatim na dražbi za dužan porez i ostale namete.

Istriano, od 23. oktobra prošle godine u izveštaju sa te konferencije.

Hoće li to imati utjecaja i na već određenu kvotu 5% prisilnog zajma, nije još poznato. Čini se da u tom pogledu neće biti izmjene, već će se sive rate toga zajma morati platiti po staroj procjeni.

Kolik fiskalni teret mora da podnese istarski seljak vidi se, na pr. iz sljedećih brojki: U god. 1934. iznosio je državni zemljišni porez preko 1 milijun, pokrajinski isto toliko, a općinski prireza na zemljariji iznosio je oko 4 i pol milijuna lira, a ostali općinski nameti u seoskim općinama iznosili su te godine preko 18 milijuna lira. To po priznanju talijanske štampe, a po istim izvorima dozajnemo da je velik broj pokretne i nepokretnim seljačkim imovinama prodat na dražbi za dužan porez i ostale namete.

Velike naprave za pridobivanje električne energije ob Soči

Gorica, junija 1937. (Agis). — O sirokopoteznih načrtih, ki so jih pripravili za velike elektrifikacijske naprave ob Soči je naš list že večkrat poročal. Ti načrti so baje že dovršeni in odobreni ter se bodo postopoma tudi izvedli. Medstirimi velikimi elektrarnami, ki so v načrtu, je v gradnji sedaj le ona Pod Selami pri Sveti Luciji. Tu bo 50 m širok in okoli 20 m visok jez s katerim bo začenjena Soča do izliva Idrijce. Nastalo bo tu umetno jezero, ki bo poplavilo modrejsko polje. Poslopje elektrarne same z vso aparatu bo sezidano pod zemljo tako, da bo nevidno in dobro zavarovano v slučaju vojske zlasti proti zračnim napadom. Preračun pravi, da bodo tu lahko pridobil 50.000 HP sil. Vsa dela so preračuna na 56 milijonov lir in bi morala biti končana v dveh letih. Računajo dalje, da bo zaposlenih 1600 do 2000 delavcev, za enkrat pa jih je le nekaj sto in so zelo slabo plačani.

Druga elektrarna bo stala blizu drežniškega mosta nad Kobaridom. Tudi tu bodo z umetnim jezom uredili veliko jezero. Predpriprave je že opaziti in so temelji bodočega jeza vidni že v glavnih obrisih. Deto pa je odloženo toliko časa baje, dokler ne bo končana električna centrala pod Sv. Lucijo.

Tretja elektrarna je predvidena nad Kanalom, in bo stala nekoliko severno nad železniškim mostom v Kanalu. Predvidevajo, da bodo lahko tu prizvajali ca 20.000 HP sil. Tudi tu so že v teku

vsi pripravljalna dela.

Kot zadnja v tem načrtu je elektrarna v Pevnicici, ki bo po delu, ki ga bodo načrti zahtevali, največja. Po načrtu je predvidjena zaježitev Soče pri Dolgi Njivi nad Plavami, izpeljava Soče po tunelu skozi Sabotin in zgraditev centrale pri izlivu Pevnice v Sočo pri St. Mavru. Tudi ta centrala bi morala prizvajati nad 50.000 HP sil.

Po tem načrtu bodo skušali iz Soče pridobivati okoli 150.000 konjiskih sil. Toliko električne energije pa ne potrebuje niti cela Julska Krajina, ki pa ima poleg teh novih elektrarn še vsepolno drugih manjših in večjih. Električna energija se bo za enkrat v prvi vrsti uporabljala za elektrifikacijo železniške proge do Podbrda, dalje najbrže tudi za predvideno železniško prognočez Predil do Trbiža. Kar bo še preostalo energije jo bodo uporabljali v velikih industrijskih podjetjih v Porto Margheri pri Benetkah, kjer so tvornice aluminija, umetnih gnojil in za današnje čase zlasti pomembne tvornice za razstreliva.

Vse te velike gradnje je prevzela družba »Adriatica di Elettricità«, ki ima sedež v Benetkah in razpolaga s 690 milijonov lir akcijskega kapitala. S seboj je pripeljala vse tehnično in administrativno osobje, pri delu pridejo v poštovanje domaćini le kot navadni delavci, ki so tako slabo plačani, da prav za prav nične zasluzijo.

PROTUENGLESKA PROPAGANDA TALIJANSKIH RADIOSTANICA

Talijanske radiostanice vrše u posljednje vrijeme jaku protuenglesku propagandu naročito na arapskom jeziku. U tome se ističe, kao uvijek u sličnim slučajevima, radiostanica Bari. O tome je povedena diskusija u engleskom Donjem domu, pa je 29. juna izjavio na interpellaciju Eden, da britanska vlada učlaže najoštriji protest protiv talijanske protuengleske propagande u Palestini i Arabiji. Na pitanje da li se misli na protest kod talijanske vlade, izjavio je Eden: »Naš poklisan u Rimu interviro je u nekoliko navrata prema mojim instrukcijama, a i ja sam sam pred koje dvije sedmice u razgovoru s talijanskim poklisorom govorio o tome. Drago mi je medutim što mogu ovoj kući saopćiti, da je ton emisija radio stanice Bari u posljednje vrijeme umjereniji. Drago mi je, što je ovo pitanje ovdje nabaceno, jer to pokazuje, kakvo zanimanje postoji za tu stvar u Engleskoj.«

Talijanske radioemisije, osobito one, što ih daje radiostanica u Bariju na arapskom jeziku, izazvale su u Donjem domu kao i u engleskoj štampi u nekoliko navrata žive proteste.

Radio stanica u Baru je bila lanjske godine i kod nas vrlo dobro poznata radi njenih emisija na hrvatskom jeziku.

TUDI URADNI LIST JAVLJA, DA SE JE VSE PODRAZILO.

T. junija. (Agis) — »Gazzetta Ufficiale« primaša indeks cen na drobno in na debelo katere posnemamo v izvlečku. Cene na debelo so se zvišale — v maju skupno za 1.7% v primeri z aprilom. Indeks cen v maju 1937. je za 15.9% viši kakor v isti dobi 1936. Kokoni so se podražili za 19.1%

napravom aprila 1. 1937., mleko za 12%, in volna za 11.1%. Znižale pa so se cene bombaža za 3.5%. Koks se je podražil za 18%, prava svila za 9.9%, steklo za 4.9%. Nekoliko sta se podražila tudi bencin in les. Pocenil se je tudi baker za 3.9%. Cene pa so se zvišale pri milu za 8.4%, pri siru za 6.9%, pri svilenemu blagu za 6.5%, in vinu za 4.3%. Cene na drobno so se zvišale v maju skupno za 1.3% v primeri z aprilom. Edino jajca so se poscenila (sezija!) za 6%. Do 6.5% pa so se zvišale cene kruhu, moki, fižolu, krompirju, sirovemu maslu, mesu, masti, salami, slanini, olju, sladkorju, kavi in mleku.

SESTNAJST ARETACIJ RADI NASILSTVA

Št. Peter na Krasu, junija 1937. (Agis). — V Šembijah so aretrirali 16 mladičev domaćinov, ki so bili ovajeni karabinjerjem radi nasilstva nad nekim dekletom. Vseh šestnajst aretanov so odvedli v reške zapore, kjer čakajo na zasloženo kazeno. — To je prav za prav redek dogodek med našim ljudstvom.

NOVI ŽUPNIK U MUNAMA

Mune, jula 1937. U nekoliko navrata bili smo javili od kako je velike potrebe bilo da dobijemo nakon toliko vremena u našoj župi svećenika, bez kojega smo žili preko godinu dana. Kako smo bili javili, k nama je dolazio župnik iz Vodica, i to svakih petnaest dana jedanput, a sada smo dobili novog svećenika našeg roda.

PREBIVALSTVO ITALIJE PADA

T. junija 1937. — (Adis). — Italijanski listi so prinesli statistične podatke o gibanju prebivalstva v zadnjih petih mesecih, iz katerih posnemam glavne številke.

Dne 3. maja t. l. je bilo v državi 4 milijonov 361.000 prebivalcev. V maju 1937. je bilo 30.220 porok (lani v istem času 17.861). V prvih petih mesecih 1937. je bilo skupaj 166.534 poroč, a lani v prvih petih mesecih pa 109.927. V maju t. l. se je rodilo 81.06 ljudi, maja l. 1937. 77.617. Letos v prvih petih mesecih 419.081 (lani v istem času 423.854) to je za 4.783 manj. Za to dobo je padel promile od 23,6 l 1936 na 23,2 l. 1937.

Število umrlih je bilo v maju t. l. 45.368 to je za 333 več nego lani v istem času. V prvih petih mesecih 1937. je bilo 275.037 umrlih, to je za 17.755 več nego lani v istem času. Zaradi tega se je zvišal promile od 13,8, ki je veljal za isto dobo v l. 1936 na 15,2. Presežek rojenih nad umrlih znača za letošnjo imenovan dobo 144.044, lani pa je bil v isti dobi 175.582, kar je za 31.538 manj od lanskega.

Porast prebivalstva je padel v imenovan dobi l. 1937 na 8 promile, medtem ko je bil za lansko leto v isti dobi še 9,8.

Da bodo ti podatki zelo vzemirili fašiste, je govoto. Že leta in leta pazijo na demografsko gibanje in da bi povečalo število prebivalstva so vporabili gotovo vse mogoče pripomočke. Toda ključnu temu je stanje vedno slabše in vse prizadevanje je bilo zmanj. Vzroki so precej komplikirani, toda eno je gotovo: brez posebni oče ali pa če je slabo plačani, gotovo ne bo želel otrok. Kmetski in dežavski stan, ki je najbolj plodovit, obenem tudi najbolj udarjen z vsemaj dajatvami v krvi in v denaru. Družina, katere oče komaj zaslubi za svoje preživljavanje morda, tako družina ne more postati tovarna za otroke in bodo premisili, predno bodo pošiljali tisoč vojakov na Guadalajaro in drugam p Španiji...

Iza »novinskog«, dolazi »misionarski« rat izmedju Engleske i Italije

Izmedju Engleske i Italije je izbio novi sukob u pitanju nastanjenja engleskih misionara u Abesiniji. Talijanska vlada več ranije je protjerala Abesinije engleske misionare, koji so tamno držali škole. Ministar vanjskih poslova g. Eden saopščio je da je tražil od talijanske vlade da dozvoli povrat protjeranih engleskih misionara ili dopusti da drugi misionari dedijo Abesiniju. Medutim engleskom ambasadoru u Rimu je saopščeno da talijanska vlada neće dozvoliti stranim misionarima, bez obzira na njihovu narodnost, da osnuju ili vode škole u Abesiniji.

Ipak pod izvjesnim uslovima talijanska vlada bi eventualno dozvolila stranim misionarima boravak u Abesiniji, ako bi se oni ogranicili isključivo na karitativen rad. Eden je na sjednici Donjeg doma izjavio tim povodom da je engleska vlada prisiljena da predurme protivnjake. Do sada je engleska vlada dozvolila svakom misionarju obzira na pripadnost prosjetnemu radu teritorijama koje se nalaze pod engleskim upravom. S obzirom na stav talijanske vlade, engleska vlada zadržava se pravo da na ovim teritorijima postopi prema sličnim načelima, kao i talijanska vlada.

MALE VESTI

— Zopet sta se zgodili dve smrtni sreči z vojnim strelivom. V Gorici je nabiral vojni material 35-letni Markič Josip iz Podgorje. Ko je odpiral veliko granato, je ta eksplodirala in ga popolnoma razmesarila. Pok je bilo slišati več kilometrov daleč. Druga nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev se je zgodila v nekem gozdu pri Volčidragi. Tu je iskal staro vojaško želeso Franc Mladovian, star 26 let, doma iz Št. Petra pri Gorici. Pri odvijanju velikega projektila je prišlo do eksplozije, ki je Mladovana pooplnoma razmesarila.

— Pretekli teden so umrli v Gorici: Bregant Marija, stara 72 let, Valič Marija vd. Devetak 65, Colja Ivan 75, Doljak Renato 4, v Tolminu Leban Jakob 85, Markočić Josip 38, Pepit Marija por. Cigoj 38 let.

— Našli so mrtvega pri njegovi poselji Franca Besednjaka starega 68 let, iz Goljakov (Črniče), stanujočega v Šmihelu (Šempas). Zadela ga je kap.

— Cigoj Vladimir, star 36 let, in Bruno Breščak, star 31 let, iz Štandreža pri Gorici sta bila aretirana zaradi pijanstva.

— Tržaško luko nameravajo z malimi spremembami urediti, da bi služila za izvozni center za Srednjo Evropo za banane, ki so dosedaj prihajale iz Hamburga ali Rotterdam.

— Bajt Julijana, stara 34 let, iz Ročnja, je bila obsojena na 1 mesec in pol zapora, ker je beračila v Gorici.

— Alojz Batič iz Šempasa je bil oproščen ker mu niso mogli doakzati nikakih tatyin, katerih je bil obdolžen.

— Eno leto zapora pogojno je dobil Primožič Josip, star 29 let, iz Cerknega, ker ni prišel na nabor. Anton Fabjan, star 26 let, iz Grgarja je dobil 20 dni zapora ker je grozil Štefaniji Širok z umorom.

— 30 jugoslovanskih turistov se je prijavljalo s Sušaka v Gorico, kjer so si ogledali razne znamenitosti in okolico. Nadaljevali so pot proti Trbižu.

— Pred sodiščem so bili postavljeni zaradi tihotapstva: Bogoljub Rupnik, star 18 let, iz Loma pri Črnem vrhu, Marija Kogoj, 39 let iz Cerknega. Kokalj Valentín, 39 let, iz Sp. Kanomlje, Ivan Trugar 39 let, iz Cerkljanskega, Rupnik Marija, 31 let, iz Cerkljanskega in Šemerl Rafael iz Loma, star 21 let.

— Pri Solkanu so našli v Soči truplo Amalije Jug, stare 42 let, stanujoče v Gorici. Omenjeno so doma pogrešali že več dni. Ze nekaj časa je kazala znake nenormalnosti.

— Antonija Smotak iz Kozine, mlekarska, je bila obsojena na 20 dni zapora in 320 lir den. kazni, ker je tihotaplila zganje. Na apelacijskem sodišču je bila oproščena, zaradi pomanjkanja dokazov.

— Franciška Smerdelj, stara 13 let, doma iz Postojne, ki je vpisana med Male Italijanke je junaško rešila svojo sestro iz vodnjaka. Pri fašističnih organizacijah je bila postavljena na dnevni red in je bila zaradi tega povisana v četovodijo (caposquadra) pri Malli Italijankah. Dali so ji tudi zaslужni križezi.

— Goriška centralna postaja je precej v slabem stanju kakor tudi električna razsvetljjava pred postajo. Zaradi tega so Goricanji nejevoljni.

— Znana gostilna na Crnem vrhu »Pri lovcu«, ki jo je imel Aleksander Premrou, je šla na buben. Gospodar je obtožen tudi navadnega bankrota, ker ni vodil trgovskih knjig.

— Grom je ubio 25 ovaca Crnji Ivanu kod Bala. Za vrijeme nevremena pastir je stjerao ovce pod stabla, pod svako stablo 25 ovaca. Grom je udario na sreču u ono stablo ispod kojega nije bilo pastira, pa su tako stradale jedino ovce.

— Ivan Poropat z Poreštine osudjen je u Puli na 4 mjeseca zatvora i 350 lira globe zato što je izranio rankunom svoga surjaka Poropata Antona u svadi oko nekog nasledstva.

— Radi umorstva Legović Andjela osudjen je u Kopru na 24 godine robije Brlejvac Rudolf. S njime je bila optužena i Vranić Antonija, ali je riješena radi pomanjkanja dokaza.

— Braća Marko i Josip Tončić iz Zamaska kod Pazina osudjeni su na zatvor zato što su na plesu izlupali radi djevojaka dvadesetgodišnjeg Ivana Matijašića. Josip je dobio 16 mjeseci i pol, a Marko 4 mjeseca i pol zatvora.

— Na Rijeku je prošli tjedan dovezeno iz Madžarske 102 vagona stoke sa 1814 grla na slobodna skladista na Rijeci. Potražnja je živa i zbog tega je postignuta večna cijena u poredjenju sa posljednjim sajamom. Cijene su skočile za 20 lira po kvintalu.

— Cecilije Koršič iz Solkana so okrali za 10.000 lir. Tatovi so ji odnesli tudi za 2.000 lir raznih dragočenosti. Karabinerji so prijeli kot osumljence 42-letnega Hledeta Antona.

— Ivana Coljo, starega 76 let, iz Cerevega, stanujočega v Gorici, ja zadela možganska kap, ko je ravno vstal iz postelje.

— U Rimu su otišle u narodnim nošnjama neke žene i djevojke iz Istre. Sa Puljštine su otišle iz ovih sel: Medulin, Pomer, Banjola, Stinjana i iz Škrlca. Otišle su u modrinama da se poklonje Mussoliniju, kao što javlja fašistička štampa.

Radi grabežnoga umorstva u Malom Mlunu

otac i sin osudjeni su na smrt

Pula, junija 1937. — U Kopru je zavrseno sudjenje radi grabežnog umorstva nad Josipom i Marijom Prukar, u Malom Mlunu kod Buzeta, o čemu smo slišati več kilometrov daleč. Druga nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev se je zgodila v nekem gozdu pri Volčidragi. Tu je iskal staro vojaško želeso Franc Mladovian, star 26 let, doma iz Št. Petra pri Gorici. Pri odvijanju velikega projektila je prišlo do eksplozije, ki je Mladovana pooplnoma razmesarila.

— Pretekli teden so umrli v Gorici: Bregant Marija, stara 72 let, Valič Marija vd. Devetak 65, Colja Ivan 75, Doljak Renato 4, v Tolminu Leban Jakob 85, Markočić Josip 38, Pepit Marija por. Cigoj 38 let.

— Našli so mrtvega pri njegovi poselji Franca Besednjaka starega 68 let, iz Goljakov (Črniče), stanujočega v Šmihelu (Šempas). Zadela ga je kap.

— Cigoj Vladimir, star 36 let, in Bruno Breščak, star 31 let, iz Štandreža pri Gorici sta bila aretirana zaradi pijanstva.

— Tržaško luko nameravajo z malimi spremembami urediti, da bi služila za izvozni center za Srednjo Evropo za banane, ki so dosedaj prihajale iz Hamburga ali Rotterdam.

— Bajt Julijana, stara 34 let, iz Ročnja, je bila obsojena na 1 mesec in pol zapora, ker je beračila v Gorici.

— Alojz Batič iz Šempasa je bil oproščen ker mu niso mogli doakzati nikakih tatyin, katerih je bil obdolžen.

— Eno leto zapora pogojno je dobil Primožič Josip, star 29 let, iz Cerknega, ker ni prišel na nabor. Anton Fabjan, star 26 let, iz Grgarja je dobil 20 dni zapora ker je grozil Štefaniji Širok z umorom.

— 30 jugoslovanskih turistov se je prijavljalo s Sušaka v Gorico, kjer so si ogledali razne znamenitosti in okolico. Nadaljevali so pot proti Trbižu.

— Pred sodiščem so bili postavljeni zaradi tihotapstva: Bogoljub Rupnik, star 18 let, iz Loma pri Črnem vrhu, Marija Kogoj, 39 let iz Cerknega. Kokalj Valentín, 39 let, iz Sp. Kanomlje, Ivan Trugar 39 let, iz Cerkljanskega, Rupnik Marija, 31 let, iz Cerkljanskega in Šemerl Rafael iz Loma, star 21 let.

— Pri Solkanu so našli v Soči truplo Amalije Jug, stare 42 let, stanujoče v Gorici. Omenjeno so doma pogrešali že več dni. Ze nekaj časa je kazala znake nenormalnosti.

— Antonija Smotak iz Kozine, mlekarska, je bila obsojena na 20 dni zapora in 320 lir den. kazni, ker je tihotaplila zganje. Na apelacijskem sodišču je bila oproščena, zaradi pomanjkanja dokazov.

— Franciška Smerdelj, stara 13 let, doma iz Postojne, ki je vpisana med Male Italijanke je junaško rešila svojo sestro iz vodnjaka. Pri fašističnih organizacijah je bila postavljena na dnevni red in je bila zaradi tega povisana v četovodijo (caposquadra) pri Malli Italijankah. Dali so ji tudi zaslужni križezi.

— Goriška centralna postaja je precej v slabem stanju kakor tudi električna razsvetljjava pred postajo. Zaradi tega so Goricanji nejevoljni.

— Znana gostilna na Crnem vrhu »Pri lovcu«, ki jo je imel Aleksander Premrou, je šla na buben. Gospodar je obtožen tudi navadnega bankrota, ker ni vodil trgovskih knjig.

— Grom je ubio 25 ovaca Crnji Ivanu kod Bala. Za vrijeme nevremena pastir je stjerao ovce pod stabla, pod svako stablo 25 ovaca. Grom je udario na sreču u ono stablo ispod kojega nije bilo pastira, pa su tako stradale jedino ovce.

— Ivan Poropat z Poreštine osudjen je u Puli na 4 mjeseca zatvora i 350 lira globe zato što je izranio rankunom svoga surjaka Poropata Antona u svadi oko nekog nasledstva.

— Radi umorstva Legović Andjela osudjen je u Kopru na 24 godine robije Brlejvac Rudolf. S njime je bila optužena i Vranić Antonija, ali je riješena radi pomanjkanja dokaza.

— Braća Marko i Josip Tončić iz Zamaska kod Pazina osudjeni su na zatvor zato što su na plesu izlupali radi djevojaka dvadesetgodišnjeg Ivana Matijašića. Josip je dobio 16 mjeseci i pol, a Marko 4 mjeseca i pol zatvora.

— Na Rijeku je prošli tjedan dovezeno iz Madžarske 102 vagona stoke sa 1814 grla na slobodna skladista na Rijeci. Potražnja je živa i zbog tega je postignuta večna cijena u poredjenju sa posljednjim sajamom. Cijene su skočile za 20 lira po kvintalu.

— Cecilije Koršič iz Solkana so okrali za 10.000 lir. Tatovi so ji odnesli tudi za 2.000 lir raznih dragočenosti. Karabinerji so prijeli kot osumljence 42-letnega Hledeta Antona.

— Ivana Coljo, starega 76 let, iz Cerevega, stanujočega v Gorici, ja zadela možganska kap, ko je ravno vstal iz postelje.

— U Rimu su otišle u narodnim nošnjama neke žene i djevojke iz Istre. Sa Puljštine su otišle iz ovih sel: Medulin, Pomer, Banjola, Stinjana i iz Škrlca. Otišle su u modrinama da se poklonje Mussoliniju, kao što javlja fašistička štampa.

Citajte proglaš „Borba za 6 strana“!

JURINA I FRANINA

Jurina: Ti je teplo, Frane, u koretu?

Franina: Ča bi mi bilo teplo. Ter ja nosim koret pok san se rodija. A zašto me to pitaš?

Jurina: Mislija san baš na one divojke iz Medulinu koje su u modrinan išle u Rim.

Franina: Koga vraga su išle iskat i još u modrinan. Ter medulinke ne nose modrine sve od onda pok su počeli varsinaloti kupovat kotule, traversje i jaketine.

Jurina: Ti si mi pasanega četvrtka baš govorila da je pulitika vrag, pa vidis da se i u modrine uvukla.

Franina: Ma ja ne virujem da su one divojke baš medulinke.

Jurina: Ni meni se ne da virovati, ali ovi naši foji pišu da su iše nikje »masala rurale«, a to će reć da su iše selške domačice.

Franina: A pošto su iše u Rim? Da se nisu iše pokloniti svetu ocu papi?

Jurina: To se vidi nisu domislile. Iše su se pokloniti — ter znaš komu.

Franina: Znan, a da mi ne rečeš — ali svejeno ne virujem da su to bile naše divojke.

Jurina: I ja sam nikako malo načuknja da su se obukle u modrine dvi mazstrovic i četiri od onih ča su po medulinck placi vikale osavnaeste: »A morte don Luka!«

Franina: Ma ja nikako ne razumim zašto baš na modrinan da su iše.

Jurina: To je lako razumit. One šlore iz grada ča su ih vodile, stile su u Rimu pokazati kako su sve naše istrijanske žene prave Talijanske. Tako bi oni čovik u Rimu vidija da su to te šlore učinile naše istrijanske žene u modrinan pravim Talijankam, pa bi te šlore dobole kakvu midalju ili bi postale kavaljerice, kaj ča je bija oni don Matič u Premanturi.

Franina: Bog je uzeja sebi don Matiča sa svih njegovih 120 kili i sa svon njegevom midaljon i certifikatom od kavaljerstva...

Jurina: ... a Premanturci su ostali ono ča su bili prije nego je don Matič i zna za Premanturu.

Franina: Pa će tako i medulinke žene ostati ono ča su bile vajk — i neće nikada poći s tragon onih ča se obučavaju u modrine za ruglo sebi i namin.

Jurina: A takove će ostati sve naše istrijanske žene. I unaprid će naši gojiti našu dicu s našon besidon u ustini i srcu.

Franina: Amen, Bože!

MATE BALOTA:

BRIME

Sin, gremo u luku, mi je rekla mati, tamo ćeš ti čuda spuži i kongulic nabrat. A za me je već vrime.

Ni više drva ni za večeru, gremo u luku, da žene i uno ne poberau.

Mali san luku zavolla od svih drag mlil i željili čapi rib u tratu doveja. Veseja san dolli noča z dragon, a mati za namon s kosirom i špagom.

U dragi je ona pošla sići surike i zbirala bršude lipe i velike. Kosir je švika, brime je reslo, mati se pojede.

Mati je stata, špag je naravnala, posličene grane u brime je slagala i meni govorila: sin, ako nikad budeš gospodin,

ako zabi ovo brime, ni mene, niti kako je trudan život siromašne žene.

A sad ču se optiti i pod brime feči. Ti ćeš mi špag priko glave dodati i rivati brime gori da bih mogla usati. Ti rivač črsto na me, ja će kleknuti i tako se z brimenom dignuti...

Sad homo, sin, pomalo zgoron, vred ce sunce zaleti. Iko nas još more mrak u dragi naiti.

Ma znaš moi mali, dvaput mi je lagne kad lipča je siromahu, ki ima kega, nego bogaten samon.

Mali Istranič broj 9—10 1933 god.

JOSO DEFRAНČESKI:
C. I KR. RATNI LOGORI

Izašla je iz štampe knjiga pod naslovom »C. I kr. Ratni logor«, koju je napisao naš Istranin Joso Defraňčeski, rodom iz Ližnjana. U ovoj knjizi je pisac obradio temu, koja će interesirati naročito nas Istrane a pogotovo one, koji su ili sami bili za vrijeme svjetskog rata po logorima ili su u njima imali koga svog poznatog, prijatelja i rođaka. Knjiga je zanimiva i po tome, što je po prvi put pisano o ovoj temi — koliko bolnog toliko krvavoj — i što je u njoj obradjena prva emigracija našeg naroda iz Istre. Knjiga će svakako poslužiti kao dokumenat onih tragičnih godina, u kojima je počelo ono veliko zlo, koje još i danas bije naš narod. Pisac je i sam, išao malo dijete, bio po logorima te je u nekoliko članaka pisao o njima u našem listu.

U knjizi je obradjen u glavnem južni dio Istre oko Pule odakle je i pisac rodom, pa se redom nižu slike logora kod Leibnitza, po madžarskim selima, kod Gmünd-a, zatim po selima Austrije i Češke, kuda je sve bio raštrkan naš narod za vrijeme svjetskog rata.

Način života, stradanja i patnje našeg naroda po tim logorima, oskudica, bijeda, glad i umiranje u masama od nečistoće, zaraznih bolesti i gladi — sve je to izneseno u ovoj knjizi vjerno i bez pretjerivanja.

Propagandni otsjek našeg Saveza posebnom okružnicom preporučio je knjigu pa ju i mi sa naše strane preporučamo društima i pojedincima. Knjiga ima 200 stranica. Cijena knjizi u prodaji je Din 30. Knjigu se naručuje kod pisca: Joso Defraňčeski — Osijek, Reiznerova 55.

Na ovu knjigu ćemo se opširnije osvrnuti.

„MISEL IN DELO“

Pravkar je izšla 5—6 štev. revije »Misel in delo« s sledećo vsebino:

Gospodarstvo — Z.: Ob dvajsetletnici majske deklaracije — Dr. ing. Č. Nagađe: K položaju naše industrije.

Obzornik: † Prof. dr. I. Pivko (A. Dolar) — Dr. Ivan Prijatelj (I. Kolar) — Igra akcij in reakcij na oseh mednarodne politike (Dr. B. Vrčon) — Jugoslovanska pravna zgodovina na naših univerzah (L.) — Sodobni pomen R. Descartesa (J. Lacroix) — Intelektualci in politika (Z.) — Iz okupacijske dobe na Primorskem (L. Č.).

Poročila: J. Chmelar: Les minorites nationales en Europe centrale (L. Č.) — Dr. Krajević F.: Radnička zaštita i radničko osiguranje (B.) — BIT, Les conventions collectives (S. B.) — Tuji kapital v jugoslovanskem gospodarstvu (L. Č.) — Dr. A. Zalokar: Poročilo o ginekoloskem in porodniškem delu v letu 1920—36 (B.) — »Organizator« (S.) — Dobrovoljci kladivari Jugoslavije. — DROBTINE. — Narodnina letno Din 60, za pol leta Din 30, za četvrt leta Din 15. Posamezna številka Din 6, dvojna Din 12. — Uredništvo in uprava v Ljubljani na Gospodovskem c. 4/L. Poštočevkovni račun: 16.602. Revijo ureja uredniški odbor: dr. Stojan Bajić, dr. Lav Čermelj, dr. Fran Spiller-Muys in dr. Alojz Zalokar.

Izdaja in zalaga. Tisk jugoslovenskih naprednih akademskih starešin v Ljubljani.

STUDIJA TON SMERDELA O IVANU CANKARU

Ivan Cankar, njegovo tragično osećanje života, nosi naslov ta studija Ton Smerdela: stampana najprije u »Južnom pregledu« u Skoplju, a zatim posebno otisnuta. U toj studiji nastoji Ton Smerdel obuhvatiti Cankara kao čovjeka i književnika, što mu je uglavnom i odlično uspijelo.

**ČLANAK FRANCA MESESNELA
U KNJIZI JUŽNA SRBIJA**

U knjizi »Južna Srbija«, izdanoj prigodom 25-godišnjice oslobođenja tih krajeva, objavio je dr. France Mesesnel, profesor universiteta u Skoplju, historijski prikaz okolice Skoplja, pod naslovom »Okolina Skoplja«.

ISTARSKI RAZVOD

Nikola Žic objavio je u zagrebačkoj »Hrvatskoj Straži« prikaz o Istarskom razvodu preko tri stranice feljtona.

KONAC PRVOGA POLUGODIŠTA

Kopac je prvog polugodišta, pa smo listu priložili čekove.

Od ovog broja stoji list 48 din. godišnje, 24 polugodišnje, 12 tromjesečno i 4 mjesecno, a pojedini broj 1 dinar.

To sniženje se računa od 1. jula o. g.

Poslužite se priloženim čekom i uputite barem jedan dio preplate.

Citajte proglas »Borba za 6 strana!«

UPRAVA

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 131.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.

Tisk: Stečajnina

Jugoslovenske štampe d. d., Zagreb, Masarykova 28a.

Za tiskarom odgovara Rudolf Polanović, Zagreb, Ilica 141.

»Istra« izlazi svakog tjedna u petak. — Broj na godinu. — Oglasi se računaju po cjeniku.